

naše tulení; Japonsko nám nedůvě-
řuje; Rusko a Turecko se nám vy-
smálo; vláda dosud doufá v obno-
vení království na hawajských o-
strovech; máme celou válku s Ně-
meckem, Španělskem, Švédskem a
Dánskem, a nyní propukla i Fran-
cii a Rakouskem pro mizerný celní
úkon, jež nám nadělil "cukrový
trust". Tato celní válka má za
následek zamezení vývozu americk-
kých plodin na pevninu evropskou
a do zemí, které byly našimi nej-
spátými odběrateli, čímž zájmy na-
šeho rolnictva, které stěná pod
cenami hrozně pokleslymi, nesmr-
ně budou poškozeny. Máme scho-
dek 80 milionový a nikdo neví, z
čeho bude uhrázen, protože celní
válka bude mít za následek ještě
větší ztenčení celního důchodu.
Při tom vydala vláda za 100 milio-
nů 5procentových dluhopisů — to
je rozmnožila o tu ohromnou su-
mu národní dluh v době míru. A
nová emise dluhopisů jest prý ne-
zbytná, čímž dluh náš o dalších 50
milionů vzroste. Daň z příjmů,
jež byla splatea 1. lednem, se ne-
vybírá a boháčů novoyorů hrozí,
ano dušují se, že ji nebudou platit.
Bankéři novoyorští žádají, aby Car-
lisle byl z ministerstva vyhozen,
protože není dosti povolný, ač jim
dosud dělal pomýšlení, jen v otázce
nového peněžního systému ne-
chce se poddat. Cleveland káže:
Platte všechno zlatem a Carlisle
neví, kde se dobrat zlata, které
banky, sotva je vládě vyplatili za
dluhopisy, ihned z pokladny tahají,
předkládajíce zeleňáky k výměně
za zlato atd. Jak to skončí? De-
mokratický kongres je neschopný,
a tak hrozí Cleveland, že svolá po-
rozejtí se kongresu demokratické-
ho ten nový republikánský, v mi-
nulém listopadu zvolený, k mimo-
řádnému zasedání. — Demokráté
a demokratické časopisy by měli
míti nejméně příčinu ku stříz-
nosti, jak si ustali, tak si lehli. Co pak
ale mají říkat republikáné?

HOVORNA.

(Pozor! dotazný příjím "menem tazatele opa-
tlené dojdou posílnutí a odpovědi. Do-
pisy neposílané a anonymní nález-
nou pohodlného místa v kóli.)

Luray, Kans. — Sdělte v Hovor-
ně, kde mohl bych dostati lehké
hudební kusy pro začátečnický. Po-
třeboval bych je pro pět nástrojů.
Fr. Pospíšil.

Odpověď: Dopište na: Louis
Viták, Canton, O., neb na: V. Se-
zemský, 299 W. 12th St., Chicago,
Illinois.

Newman's Grove, Neb. Prosm,
sdělte v Hovorě adresu některého
Čecha v Bromfield, Neb. F. K.
Odpověď: Fr. Vaněk.

Omaha, Neb. V posledním čísle
"Pokroku" bylo řečeno, že Cran-
berries jsou po česku "mechynky".
Dovolují si připomenouti, že Cran-
berries slují po česku "brusinky",
červené to jahůdky či borůvky, ro-
stoucí na zelených nízkých byl-
nách mezi všem v jehlíčnatých
lesích, jako borůvky, latinsky Vaccinium
Vitis Idaea.

St. A. Beránek.

Odpověď: Tvrzení páně Be-
ránkovo jest úplně mylným. Cran-
berries, latinsky Vaccinium Oxy-
cocos, slují na česku mechynky,
nebo-li klička. Brusinky, latinsky
Vaccinium Vitis Idaea, slují an-
glicky cowberries, borůvky pak,
latinsky Vaccinium Myrtillus, jme-
nují se anglicky bilberries. Viz
Jonášův, Mourkáv i Websterův
slovník, United States Dispensato-
ry, Klikovu botaniku a Čelakov-
ského atlas rostlinstva. Autority
tyto snad prozatím postačí.

SEVERŮV

Vlastenecký Kalendář
NA ROK 1895
obdrží každý, kdo se v čas přihlásí,
ZDARMA

Vážná doba pro Francii

Republice francouzské nastala opět
krize, a sice tak vážná, v jaké se ni-
kdy před tím nenalezala. Nejen že
odstoupilo celé ministerstvo, nýbrž i
president Casimir-Perrier složil úřad
svůj.

Příčinou k odstoupení vlády zavl-
dal v podstatě spor o svrchovanost. Sně-
movna poslanecká totiž zdráhá se
uznatí a snaží zrušiti rozsudek státní
rady. V roce 1882 uzavřela vláda
smlouvu s dráhami Orleans a Mad-
rid, dle kteréž dráhy povinný jsou
dopravovati válečný materiál, začej
na vzájem vláda zaručuje placení
úroků z úpisů dráhami vydaných. V
nedávné době povstal mezi dráhami
a vládou spor. Vláda tvrdila, že
smlouva tato vyplývá rokem 1914,
kdežto dráhy považovaly ručení za
neobmezené. Spor předložen státní
radě a ta nedávno rozhodla ve smy-
slu dráh. Rozhodnutí toto bylo v
odporu s náhledy ministra obchodu
Barthoua a též považoval za svou
povinnost odstoupiti. Však většina
sněmovny poslanecké též nesouhla-
sila s rozsudkem a tu podána inter-
pelace, která vedla k odstoupení mi-
nisterstva. Toto bylo káráno, že
předložilo k rozhodnutí státní radě
otázku, o kteréž měla pouze sněmov-
na poslanecká rozhodnouti a když
ministerstvo předložilo sněmovně k
přijetí usnešení, že vláda uznává roz-
dělení moci vládní a že sněmovna
nemá práva zasahati v soudní právo-
moc rady státní, doznalo minister-
stvo porážky, neboť návrh ten pro-
padl 263 proti 341 hlasům, načež
ovšem ministerstvo, nemajíc souhla-
su sněmovny, odstoupilo.

Jak se podobá, opřelo se mi-
nisterstvo v tomto případě o ústavu a
mělo právo požadovati prohlášení,
že sněmovna poslanecká nebude za-
sahati do záležitosti soudních. Bylo
by to asi totožným, jakoby kongres
náš chtěl rušiti soudní nálezy vrch-
ního soudu. Ovšem Francie má zřet-
lení poněkud jiné, totiž mi-
nisterstvo zodpovědné sněmovně poslanc-
ké, kdežto my nemáme žádného
zodpovědného ministerstva, nýbrž
pouze různé sekretáře presidentovi.
Proto také nemáme tak časté změny
ve vládě. Každá změna taková tam
ovšem znamená změnu politického
směru, když ne změnu stran, tedy
aspoň změnu opatření vládních.
Však každá změna ministerská půso-
bí ovšem rozruch v národě a může
vésti k následkům republice osud-
ným, neboť jejími základy otřásají
nejen živly výstřední ze strany jed-
né, nýbrž i živly zpátečnické, monar-
chistické, ze strany druhé, kteréž
všechny moci a nadvlády se domá-
hají.

Způsobilo-li odstoupení mi-
nisterstva obyčejný rozruch v občanstvu
republiky a zejména v hlavním jejím
městě Paříži, bylo odstoupení presi-
denta tím více překvapujícím a
ohromujícím, následujíc v zápatí
hned drahý den po odstoupení mi-
nisterstva, totiž v úterý. Příčina od-
stoupení jeho nezdá se býti posud
zcela zřejmou. Z listu, který senátu
zaslal, zdá se vysvětlati, že zneužívání
svobody tisku bylo mu kamenem
úrazu a že má dobu nyníjší za přle-
žitou ku takové změně ve formě
vládní, která by směřovala opět k
monarchismu. Pravíť mezi jiným:

"Po minulých šest měsíců dělo se
stále hanobením a urážením armády,
úřadů, sněmu a církevní hlavy státu
a toto rozsvěťání záští společenské
posud nazývá se "svobodou smýšle-
ní". Úcta, kterou chovám ku své
vlasti nedovoluje mi abych doznal,
že sluhové vlastní mohou býti každo-
denně urázeni před tvářmi cizích ná-
rodů". A dále opět praví: "Zůstá-
vaje věren svému přesvědčení, mám
za to, že opravy lze docíliti pouze
pomocí vlády odhodlané zavésti
přísné zákony, mohoucí vynutiti so-

bě poslušnost podřízených a sesku-
piti je ku společnému jednání ku
prospěchu obecnému". — Toto jeho
smýšlení může býti příčinou, že
vzdává se presidentství, však mohou
býti i příčiny jiné.

Odstoupení presidenta odsuzováno
jest všemi stranami. Socialisté po-
važují je za své vítězství a časopisy
všech stran jej proto kárají a odsu-
zují, uznávajíce všeobecně, že repu-
blika nikdy dříve nenacházela se v
takovém nebezpečí jako nyní. Každý
přítel svobody bude hleděti vstříc
nedočkavě, kterak se krize tato
skončí.

Zvolením nového presidenta na-
stalo poněkud upokojení, avšak ne-
bezpečí odstraněno není, neboť
vzbuzeny byly podrážkové snahy,
oživeny naděje těch, kteří o zvrácení
republiky usilují a posílány řady
těch, kteří v neustálosti poměrů
ústavních a častých změnách spa-
třují nedostatečnou záruku úspěšné
vlády.

Despota německý.

V Německu děje se pokus o roz-
šíření despoticke moci vlády, jehož
výsledek bude v každém ohledu po-
zoruhodným. Jedná se tu o předlo-
hu protirevolučního zákona, navrže-
nou vládou a odkázanou komisí. Již
při návrhu na odkázání komisí
rozvinul se o předlohu dosti tuhý
boj a nepochybně až komise zprávu
svému podá, bude říš. rada německá
svědkem tak trpkého parlamentární-
ho zápasu, jako nebyla již dávno.
Nebude však také divu, neboť jedná-
ti se bude o valně zkrácení svobody
občanův německých a rozšíření des-
poticke moci vlády.

Předloha byla mířena původně
proti socialistům a anarchistům, a
podnět k též daly četné kruté a ne-
rozvážné vraždy, páchané loni zej-
ména ve Francii a Španělsku.

Přímým zákonem mělo se pře-
dětí podobným zločinům v Německu.
Však předloha jak přeje si již císař
Vilém a s ním ovšem strana vládní
hrozí tak zkrátiti svobodu osobní i
policií, že by přijetím její bylo
Německo uvrženo o 50 roků nazpět.
Má totiž zkrácena býti ni svoboda
tisku a omezena svoboda slova a
svoboda shromažďovací. Předlohou
má uložen býti trest dvou roků za-
láře všem, kteří by útočili proti nábo-
ženství, říši, rodině, manželství neb
majetku a soudy, ovšem soudy vládní
rozhodovati mají o tom, co
za útočení takové považováno býti
má.

Císař německý již několikráté pro-
jevil své smýšlení za různých příle-
žitostí a známo jest dobře, že není
spanovnká v Evropě, který byl de-
spotičtějším svým smýšlením, než
Vilém. Co by pak znamenal zákon
takový v rukou jeho a jaký výklad
by mu přikládal, lze se snadno do-
mysliti. Jisto jest, že by jeho voj-
sko, jeho policie a jeho soudy slou-
žily by mu ku potlačení svobod
občanských, k potlačení toho stínu
ústavnosti s jakým se v Německu
vládne a ku obnově dřívějšího des-
potismu.

V tomto zápase omezené svobody
proti despotismu, lidu proti císaři,
nepodrobí se ani říšská rada vůli cí-
sařově bez tuhého zápasu. Jest více
než pravdě podobným, že předloha
bude zamítnuta, neboť sotva lze pro
ní získati dostatek hlasů bez katoli-
ckého středu. Podporu tohoto mohl
by snad vykoupiti dovolením návra-
tu Jezuitů do Německa, však to sa-
mo o sobě vzbudilo by v říši právě
tak velký odpor, jako proti revoluční
předloha sama. Nepřijme-li říšská
rada předlohu vládní, hrozí jí císař
rozpuštěním a vypášením nových vo-
leb a když by i nově zvolená říšská
rada byla na odpor, hrozí omeze-
ním hlasovacího práva. Chce totiž
svou vůli provésti buď jak buď,

stoupajíc ve šlépěje muže železa a
krve. Však rovněž odhodláni jsou
zástupci lidu v říšské radě, nepřiu-
stiti obmýšlené zkrácení svobody.
Na obou stranách tedy jest odhodla-
nosť a setrvávají-li v ní obě strany,
může být že jsme na prahu vážných
událostí. Na sklonku věku devate-
náctého dovede lid jinak oceňovati
svobodu, když byl jich částečně už-
val, než před půl stoletím, kdy byl
avyklým na odvěký útlak a nebylo
v nemožnosti, že by despoticke úsi-
lí bylo příčinou rozehnutí pochopné
vzpourey a revoluce.

Více peněz.

Jeden z klamných náhledů vytrva-
le po léta hlásaných, jest ten, že Sp.
Státy nemají dosti peněz v oběhu a
není pochyby, že jsou mnozí, kteří
upřímně mají za to, že kdyby bylo
více "peněz", necht' jakékolivěk
druhu, že by bylo lépe pro každého.
Takovým náhledům ponechává se
ochotně sluchu neboť nic není vabi-
vějšiho, jako mítí dosti peněz a žiti
v hojnosti a blahobytu. Však také
není nic klamnějšího, nežli domněn-
ka, že rozmnožením měny, bez ohle-
du na vnitřní hodnotu, mohl by zje-
dnán býti blahobyt a bezpečné a u-
stálené poměry finanční. To lze
pouze jen při méně dobré, pliocen-
né, ustálené. Čím více takové, tím
ovšem lépe pro zemi i národ a na
opak, čím špatnější měna, tím hůře
pro lid i zemi. Jsou-li peníze dobré
pliocenné, nemůže jich v zemi býti
přes příliš, neboť jsou skutečným bo-
hatstvím. Však peníze na příklad
papírové, byt' i v oběhu co peníze
přijímány byly jsouce peníze zaru-
čeny, jsou a zůstanou pouhými dlu-
hopisy, jsou dluhy těch kdož je vy-
dali, vlády neb banků a dluhy věru
nemohou býti požehnáním, naopak
čím více dluhu, tím hůře. Úvěrem
mohou a musí vypomáhati si časem
jednotlivci neb národové a tu
do jisté míry slouží dluh takový k
odvrácení věcí horších, a kdyby mí-
ra přestoupena byla, vésti musí k
záhubě.

Před 20 lety usilovali o neobme-
zené rozšíření papírové měny zele-
ňánci. Nynější dobou požadují
nejnaléhavěji "více peněz", stříbr-
nánci. Dovozejí, že prý zákonem
z roku 1873 zrušeno bylo ražení
stříbra, na velkou újmu země a její-
ho blahobytu a kdyby zavedeno bylo
opět volné ražení stříbra, ovšem v
bývalém a nyníjším hodnotě neb ceně
neodpovídajícím poměru, že by to
způsobilo všeobecný blahobyt.

Náhled ten jest právě tak klam-
ným, jako onen o neobmezeném
vydávání papírové měny. Neobme-
zeným ražením měny stříbrné ne-
rozmožila by se měna naše v obě-
hu, naopak valně zmenšila. Nyní
máme měnu zlatou i stříbrnou, obě
v stejném asi množství. Stříbrná
koluje však v oběhu v plné ceně
pouze jen proto, že jest zlatou zaru-
čena. To by arci rázem minulo,
kdyby nastalo neobmezené ražení
stříbra, neboť zcela přirozeným způ-
sobem by zlatá měna zmizela z obě-
hu, nastalo by na ni ažio a stala by
se "zbožím", tak jako bylo od po-
čátku války až do resumpce. Jestit
nezvratitelným a přirozeným pravid-
lem, že při neobmezeném ražení
dvojí měny, měna lacinější vytlačí
měnu dražší. Toho zkušenosti jsou
i v zemi této. V první polovici to-
hoto století mělo stříbro obsažené v
americkém dolaru cenu 2 až 3 centy
na dolaru vyšší a proto také nebyly
v oběhu žádné stříbrné dolary, nýbrž
jen drobné lehčí vahy. To bylo
zcela přirozeno; nikdo by nebyl pře-
ce tak bláhovým, aby stříbro majitel
cenu 103 dolary vzal do mincovny a
obdržel zaň pouze 100 ražených do-
larů ztrácející tak na něm \$3.00. Tak
kdyby nyní bylo volné ražení stří-
bra, nenalezl by se dojísta nikdo,

jenž byl by tak bláhovým, aby své
zlaté pruty dal raziti v měnu zlatou
a tuto dal do oběhu, nýbrž když
mohl by nakoupiti za \$100 zlata to-
lik stříbra, co by v mincovně vydalo
více než 200 stříbrných dolarů, po-
užívalo by se stříbra výhradně k ra-
žení. Tak zbaveni byli bychom zla-
té měny a klesli na úroveň se země-
mi s měnou výhradně stříbrnou.

Jak zmíněno, tím by klesl obnos
měny naší rázem na polovici. Však
nejen to, nýbrž kupní hodnota našich
stříbrných dolarů musila by klesnouti
přirozeně na vnitřní hodnotu jejich,
kteráž jest poloviční kupní hodnoty
nynější. To musilo by způsobiti
několikanásob větší třeň, než v jaké
toneme již skoro po dva roky.

Že je bída a nouze o peníze i všech-
ny potřeby, jednak všeobecná, ná-
sledkem otřesení finančních i prů-
myslových zájmů země, jednak mi-
stní, následkem nepřítěné přírody,
jest jisto; však že by to bylo násle-
kem nedostatku peněz neb měny,
nezakládá se na skutečnosti. Vždyť
v minulém desetiletí (1880 — 1890)
měli jsme méně měny než nyní a
přece prospívala země v každém
ohledu, vyjma ovšem případy nepřít-
ně přírody. Nikdy nezveleboval se
naš průmysl a obchod, nemělo dělni-
ctvo tolik zaměstnání a tak dobré
mzdy a naše rolnictvo tak štědré
odměny za své práce, nikdy nevr-
stal blahobyt tou měrou, jako v de-
sítiletí předcházející nastoupení
nynější vlády. Co máme zapotřebí,
jest odstranění příčin, které k ny-
nější třeň vedly, obnovení důvěry,
zabezpečení průmyslu přiměřeného
výtěžku, čímž tento znovu vzkvete a
poskytnuto bude dělnictvu hojně
zaměstnání při dobré mzdě a rolníku
nejlepší trh a odbyt jaký máme, to-
tíž trh domácí. Pak opět kolovati
bude měna, nyní zaražena, ku pro-
spěchu všech a nebude pocítováno,
že bylo by jí málo.

* Ve Waco, Tex., zničen byl po-
žárem v neděli v noci tamní bavlno-
vý palác, čímž škoda téměř \$70,000
obnásřející způsobena byla.

* Covington, Tenn., navštíveno
bylo v pondělí z ránu cyklonem,
jímž věž radnice a několik budov
rozmeteno a škoda v obnosu \$850,000
spůsobena.

* V Pittsburgu poslán v pátek
pro loupež na osmáct měsíců do
káznice Michael Ollendorf, kterýž
o sobě tvrdí, že jest synem Sion
Ollendorfa, kterýž hodil osudnou
onu pumu, kterouž car Alexandr
II. usmrcen byl.

* V Sioux City pomínil se roz-
umem redaktor německého časopi-
su "Volksfreund". Minulý týden
uveřejnil ve svém listě, že je Kri-
ter a jeho časopis slovem božím.

* Policejní komisaři Alford a
Tobin v San Franciscu odmtli
uznati třetího člena komise, Men-
ziese, kterýž nově nastoleným gu-
vernérem Buddem místo Mose
Gunsta dosazen byl a učinili tak
následkem toho, an guvernér k se-
sazení Gunsta, vzdor tomu, že též
dosud co karbaník znám byl, žá-
dných podstatných příčin neměl.
Guvernér nyní tvrdí, že i tyto dva
komisaře sesadí, pakli vůli jeho se
nepodrobí.

Obdržel
první odměnu — na svět. výstavě
DR.
PRICE'S
CREAM
BAKING
POWDER
Nejdokonalejší : připraven
čistý prášek z vinného kamene. Frost Am
monta, kamence a jiných nečistot.
V ROCE 1895 V. POPRÁVĚ